

Ensenyament regularà l'ús del mòbil a l'escola

Docents i experts advoquen per una normativa de l'ús de l'aparell que respongui a les necessitats dels centres

Nova Caledònia vota si vol separar-se de França

Les enquestes indiquen la victòria clara del no

EL PUNT AVUI+

2,50€

DIUMENGE • 4 de novembre del 2018. Any XLIII. Núm. 14810 - AVUI / Any XL. Núm. 13680 - EL PUNT

VOL VIURE EN #CATALUNYA LLIBERTAT

P6-8

Els juristes veuen "incomprensible" l'acusació de rebel·lió

OPOSICIÓ • El redactor del precepte al Codi Penal o Jutges per la Democràcia neguen que n'hi hagi hagut a Catalunya

DEMANDA • El PSC i Podem reclamen als independentistes que no enterrin encara el pressupost de Pedro Sánchez

L'ESPORTIU

Suárez, decisiu des que no hi ha Messi, celebra el 2 a 3 que donava els tres punts al FC Barcelona ■ EFE

Victòria 'in extremis'

El Barça remunta contra el Rayo (2-3) a les acaballes en un mal partit

Nacional

P19

Cinc anys de presó per un entrepà

La fiscalia demana aquesta pena per a un jove que el va robar d'un forn perquè duïa una llauna trencada a la mà

Punt de Vista

El Punt Avui expressa la seva opinió únicament en els editorials. Els articles firmats exposen les opinions dels seus autors.

HERMES COMUNICACIONS SA

President: Joaquim Vidal i Perpinyà.
Consell d'Administració: Lúcia Vidal i Juventench (vicepresidenta), Eduard Vidal i Juventench, Esteve Colomer i Font i Joan Vall i Clara.
Consell de lectors: Feu-nos arribar les opinions, els suggeriments i les consultes que desitgeu sobre el nostre projecte editorial i els nostres productes a conselldelectors@elpuntavui.cat. Tots els contactes rebran resposta de la direcció.

Direcció Executiva: Joan Vall i Clara (conseller delegat), Xevi Xirgo (Informació General), Emili Gispert (Informació Esportiva i local), Toni Muñoz (Serveis), Josep Madrenas (Webs i Sistemes), Albert París (Comunicació), Miquel Fuentes (Administració i RH), Lluís Cama (Producció), Concepció Casals (Distribució) i Ricard Forcat.

Keep calm

Miquel Berga

La vinyeta

Fer

Temporada Alta

Veig en un important diari de Madrid un ampli reportatge sobre l'estrena imminent d'una obra belga a Girona, a Temporada Alta. Aquest festival nascut a Salt fa vint-i-sis anys gràcies a l'esperit visionari de Salvador Sunyer, Josep Domènech i el malaguanyat Quim Masó és vist ara com un fenomen internacional. Com s'explica això, em solen preguntar gent que em saben fill de Salt? Un miracle de l'exigu equip que gestiona la comunicació del festival? Les dues (!) persones de producció són dones amb poders màgics? etc. etc. Alguns em recorden que per muntar el Festival d'Avinyó hi ha grans oficines a París tot l'any. Un producte dissenyat a la capital que s'exporta a una ciutat monumental. Temporada Alta representa el moviment invers. Del poble (gens monumental) cap a Girona i les capitals que calguin. L'èxit i el reconeixement generalitzat de Temporada Alta prové d'haver començat pel propi territori, amb les oficines al mateix tea-

L'èxit de Temporada Alta prové d'haver començat pel propi territori i de fidelitzar el públic de l'entorn gironí

tre de Salt i la voluntat prioritària de fidelitzar el públic de l'entorn gironí. La lleialtat del festival amb la seva gent sempre ha estat clara: involucrant els immigrants que viuen a Salt en un muntatge memorable d'Àlex Rigola o mantenint vincles permanents amb les escoles del poble. N'hi ha una, però, que és potser la més entranyable i significativa. De les dotzenes d'entrevistes als mitjans que li toquen al director del festival, Salvador Sunyer posa tota l'energia en la que li fan cada any a Ràdio Salt en el programa setmanal d'un grup d'interns fixos del psiquiàtric. *El manicomi de Salt* ha estat institució d'àmbit provincial des del temps de Bertrana i el seu *Jol!*, *Memòries d'un metge filòsof*. El nom del programa radiofònic dissipa qualsevol temptació de correcció política: "Ens patina l'embrague". La frase evoca la que va guanyar un concurs d'eslògans pel poble quan Sunyer era adolescent: *Salt: melic de l'esquizofrènia creadora*. En l'assumpció que Sunyer ha fet del peculiar esperit del seu poble i la seva gent hi ha la clau de la internacionalització del festival.

Vuits i nous

Manuel Cuyàs

Postveritat culinària

Durant alguns anys va funcionar prop de casa un restaurant de cuina italiana adscrit a una marca i una cadena amb molta implantació a Catalunya. El local, que abans havia acollit un magatzem i un garatge, era enorme però no desmesurat perquè sempre era ple. La gent feia cua al carrer i els caps de setmana havia d'esperar hores a peu dret per obtenir lloc. Les taules arribaven fins a les portes dels vàters i qualsevol racó era bo per situar-n'hi una més. Un dia em van explicar que la casa mare es trobava a Lleida. Efectivament era d'on venien els camions que subministraven els productes que després els cuiners manipulaven. Em devien enganyar perquè ara he sabut que l'origen del negoci és polonès. A Lleida, els propietaris devien limitar-se a tenir-hi una central de distribució. No ho sé: obtenir dades d'aquesta indústria és molt enrevessat. Els cartells eren escrits en un italià fantasiós. Anava a dir "macarrònic" però com que pel seu caràcter el restaurant servia macarrons, me'n privo. Els acudits no poden ser tan evi-

“Plats de pasta italiana passats per Polònia... o per Lleida

S'ha d'estar bé amb els veïns, i algun cop hi havia anat. Cuina italiana passada per Polònia. O per Lleida, mentre em vaig pensar que venia de Lleida. Si a l'Argentina, que és poblada d'italians d'origen, fan unes pizzes gruixudes i saturades de formatge que a Nàpols no reconeixien, ara afiguren-se un pesto, una carbonara, una quatre estacions o un *limoncello* vinguts d'un país o d'una ciutat catalana units pel fet que d'estacions només en tenen dues i no hi floreixen els llimoners que Goethe va celebrar. Les pizzes eren més basades en fets reals, com ara ho són les pel·lícules. La cuina italiana té que tot-

hom s'hi veu amb cor

El restaurant va tancar per desavinences dels propietaris amb la persona que tenia la representació local. Es va traslladar a una àrea comercial del mateix municipi, i els clients van seguir-li la mudança. Sempre és ple, les taules ocupen mig vestíbul del centre i mai no se sap si la cua és seva o dels dotze cines que té al costat.

Per no quedar-se al carrer, el personal de l'antic restaurant va mirar de seguir el negoci al mateix local, amb un altre nom i els mateixos preus. Com que els cuiners sabien les receptes, en van fer imitacions exactes. Va haver de tancar. No hi anava ningú. El client valorava la marca, no que els macarrons, com la gramàtica, no s'acostessin ni de lluny a l'original italià. La postveritat i el *fake* que ara són moneda corrent en política, han saltat a la cuina. Els imitadors dels imitadors es van refugiar en un local molt més petit. També han hagut de plegar. La postveritat és privativa dels poderosos: lleigeixo que la marca de la cadena de restaurants cotitzarà pròximament a borsa.

EL PUNT AVUI+

Edita: Hermes Comunicacions SA
http://www.elpuntavui.cat
972 18 64 00
Güell, 68. 17005. Girona

Director: Xevi Xirgo i Teixidor. Vicedirectors: Emili Gispert i Toni Muñoz. Directors adjunts: Joan Rueda, Miquel Riera, Xevi Sala i Ferran Espada.

Caps de secció: Toni Brosa (Opinió), Anna Serrano i Carles Sabaté (Nacional), Anna Puig i Jordi Nadal (Comarques Gironines), Pilar Esteban (Europa-Món), Jaume Vidal i Xavier Castillón (Cultura), Montse Martínez (Apunts), Pere Gorgoll (Neurologiques), Marcela Topor (Catalonia Today), Jordi Molins (Disseny), Quim Puigvert (Llengua), Jaume Batchellí (Producció) i Antoni Dalmau i David Brugué (Tancament).

Conseller delegat: Joan Vall i Clara.

Direcció Comercial: Eva Negre i Maria Àngels Taulats (El Punt Avui), Eduard Villacé (Agències), Josep Sánchez (L'Esportiu) i Elsa Romero. Webs i Sistemes: Josep Madrenas (director), Joan Sarola (Sistemes) i Ramon Buch (Disseny). Recursos Humans: Miquel Fuentes. Administració: Carme Bosch. Producció i Logística: Lluís Cama. Distribució: Concepció Casals.

Accedeix als continguts del web

Podràs gaudir per un dia dels avantatges del web amb aquest codi QR o entrant a <http://epa.cat/c/moemoi>

A la tres

Xevi Xirgo / xxirgo@elpuntavui.cat

La bena als ulls

He vist i he sentit, aquestes darreres 24 hores, tota mena de reaccions a les peticions de presó que demanen la fiscalia i l'advocacia de l'Estat per als processats per l'1-O. I he vist i he llegit els comentaris que molts de vostès m'han fet arribar. Sorpresa i estupefacció. Sorpresa, malgrat que en el fons no esperàvem cap sorpresa, i estupefacció, malgrat que érem conscients que el relat construït no podia tenir cap final diferent. M'ha sorprès, però, que alguns dels comentaris provenien d'unionistes declarats, a qui ha sobtat també tanta ràbia i tanta duresa. I n'he llegit alguns de decebuts amb el govern Sánchez, de qui esperaven que fos diferent de Rajoy. Si alguna cosa té de positiu tot plegat (n'hi ha que ens entestem a trobar coses positives allà on costa de trobar-ne) és això, veure com, a alguns (i a alguns que no es declaren pas precisament independentistes),

“Fins quan l'Europa política no farà com la judicial i s'atrevirà a retopar Espanya?”

els ha caigut la bena dels ulls. Són dies, aquests, de treure'ns les llaunes i la bena que portàvem als ulls. De veure com el problema no era Rajoy sinó l'Estat, de veure com la unitat en el món independentista no és la que ens pensàvem (si amb aquestes peticions de condemnes el món Puigdemont i el món Junqueras no es posen d'acord, que s'ho facin mirar) i de veure com l'Europa que dibuixàvem mentalment no és la que era. Europa

(l'Europa política) calla i ens desespera, i els silencis d'aquest darrer any se'ns han fet insuportables. Callarà ara, també? Un dia ens vàrem dir –ilusos de nosaltres– que Europa interviendria després de l'1-O i obligaria Espanya a negociar. I no va ser així. I un dia ens vàrem dir que de cap manera permetria que s'empresonessin adversaris polítics. I no està sent així. La pregunta és: fins quan? Fins quan, a l'Europa política, no li passarà com a nosaltres i li caurà la bena dels ulls veient el que fa Espanya? Fins quan l'Europa política no farà com la judicial (alguna alegria hem tingut) i no retoparà Espanya dient-li que ni rebel·lió ni sedició, i que el que té és un *cortijo* judicial? Potser sí que té raó l'exconseller Xavier Vendrell, un dels pocs ponts entre les lleres del riu independentista, i el que caldrà és la mobilització més gran de la història a Europa. Ja ho veurem.

De reüll Carme Vinyoles Cap germà per jugar

“Es pensa que si torna a casa els trobarà. Tenia cinc germans per jugar. No li'n queda cap.” Ho explica Ali al-Raymi que ha perdut tota la família excepte una neboda, en un atac aeri de la coalició dirigida per l'Aràbia Saudita. “Era com el dia del judici final, cossos i caps per tots llocs, envoltats de flames i cendres”: Hamal Sabri, testimoni d'un bombardeig. “El meu fill va morir amb només 14 hores de vida, necessitava cures intensives i oxigen, als hospitals no hi havia res i no vam poder sortir de la ciutat.” S'havia ordenat el bloqueig –de medicines,

Terrible infàmia la que obliga a confrontar drets humans

aliments, combustible i mobilitat– contra la població civil. Són efectes *col·laterals* de la guerra del Iemen, atrocitats comeses per tots els bàndols i per qui els proveeix. En resum: 50.000 morts, 3 milions de desplaçats, 22,2 milions d'éssers pendents d'ajuda humanitària, 2,5 milions d'infants sense escola, els centres sanitaris i educatius destruïts. “No s'hauria de vendre armes, ni corbetes però hem de menjar.” “Per desgràcia sabem què en faran, d'aquest material.” “Si nosaltres no el fabriquem, altres països se'n ocuparan.” Parlen els veïns de San Fernando (Cadis) preocupats per si l'esgarriós i mediàtic assassinat del periodista Kashoggi (no tant les víctimes d'aquell *llunyà* conflicte) posaria en perill els seus llocs de treball. Terrible infàmia la que obliga a confrontar drets humans i a violentar consciències mentre es teixeixen (a la UE, als EUA...) suculents contractes tacats de sang i de suborns.

Les cares de la notícia

EX-PRIMER MINISTRE FRANCÈS

Lionel Jospin Procés històric

Lionel Jospin va ser el primer ministre de França, socialista, que l'any 1998 va signar els Acords de Nouméa, que preveïen una descolonització per fases de l'arxipèlag de Nova Caledònia que havia de culminar amb el referèndum d'autodeterminació d'avui, diumenge, dia històric a les illes.

ENTRENADOR DEL GIRONA

Eusebio Sacristán Esforç des del primer dia

La nota sobre la seva temporada en el Girona s'haurà de donar a final de curs, però aquest entrenador nascut en un poble de Valladolid ja té un excel·lent quant a actitud i integració al país, ja que, des de primer dia, contesta en català les preguntes en català. Un exemple per a d'altres.

PRESIDENT DELS ESTATS UNITS

Donald Trump Demagògia inaguantable

Donald Trump i els republicans afronten dimarts les eleccions de mig mandat i el mandatari nord-americà està aprofitant la caravana d'immigrants per atiar la por del diferent, que ja el va dur al Despatx Oval. No dubta, per exemple, a afirmar que a la caravana hi ha terroristes gihadistes...

EDITORIAL

La marxa de Merkel, la fi d'una era

■ L'anunci d'Angela Merkel que no es presentarà a la reelecció a la presidència de la Unió Cristianodemòcrata (CDU) i que deixarà la cancelleria d'Alemanya quan acabi l'actual mandat és la recta final cap a la conclusió d'una era marcada per una de les dones més influents de la història política mundial. El temps haurà de dir si Merkel passa a formar part de la galeria de noms il·lustres del seu influent partit, com ara els d'Adenauer o Kohl. Però no és agosarat afirmar que, durant els 13 anys de cancellera, Alemanya ha portat el lideratge d'Europa amb mà de ferro. Ara, després de divuit anys al capdavant de la CDU, Merkel deixa el partit amenaçat per una davallada electoral persistent, tant en les eleccions generals com en les últimes al 'land' de Hessen, una situació agreujada per la caiguda dels aliats bavaresos de la CSU.

Merkel ha estat una ferma defensora del projecte comú europeu, encara que el seu europeisme estigués clarament influenciat pels interessos particulars del seu país. Tres crisis han marcat el seu lideratge: la financera, en què va imposar a Europa dures polítiques d'austeritat que van provocar greus conseqüències socials en països com ara Grècia, Portugal, Irlanda o el mateix Estat espanyol i que li van comportar un fort desprestigi; la crisi dels refugiats, que va afrontar amb valentes mesures d'acolliment d'excepció que la van enfrontar fins i tot a sectors del seu partit i dels aliats bavaresos, que van decantar-se cap a posicions xenòfobes, i, finalment, la crisi dels populismes, que ha comportat fenòmens com ara el del 'Brexit' en un àmbit europeu o l'emergència de la ultradreta d'Alternativa per Alemanya al seu país. Uns canvis radicals que han fet entendre a Merkel que estem davant reptes que caldrà afrontar des de nous lideratges.

Tal dia com avui fa...

1 any

El repte electoral

El president del govern, Carles Puigdemont, diu en una entrevista en una televisió belga que aniria a les llistes "i que potser és única".

10 anys

Ajornament

Moratoria hipotecària per als que es quedin sense feina. Amb una hipoteca de fins a 170.000 euros ajornaran dos anys la meitat del rebut.

20 anys

Eleccions als EUA

El president dels EUA, Bill Clinton, nega que les eleccions es puguin considerar un referèndum sobre la presidència.

Full de ruta

Jordi Grau

El gest que algú espera

Hi ha gent al nostre país que encara espera un gest de l'Estat espanyol. No hi serà. Ja s'ha vist en algunes accions dels darrers dies, com per exemple el premi per a Arrimadas a Andalusia per haver defensat la Constitució enfront dels catalans dolents, la decisió de l'Ajuntament de Sevilla aprovant que ens apliquin un 155 com Déu mana o les demandes de la fiscalia contra els presos polítics. Tot i això, hi ha gent que l'espera, un gest de l'Estat, a través del govern espanyol. Són els que es pensen que no tothom pensa com Casado o Rivera, que ja no tenen cap pudor a dir que cal més duresa contra Catalunya, tot obviant que això també afectaria els que els voten. Els és igual, jo diria que fins i tot menystenen els seus a Catalunya perquè en realitat el que els molesten són els catalans en general. Per això ja fa anys i panys que no se'ls escolten, els seus que són catalans. Tot va canviar l'1-O de l'any passat i jo diria que tot va acabar esclatant dos dies després

El pas que més de la meitat dels catalans han fet, tot i que hi ha cansament i pors, no té marxa enrere. Un 155 contra l'escola i els mitjans és l'únic gest que tenen pensat

amb el discurs del rei. Valga'm Déu, qui el va aconsellar? Va ser el principi de la fi de la monarquia reinstaurada per Franco. Quin error, posar-se de part d'uns si del que es tracta és de ser un àrbitre. Qui el va aconsellar, segur que és republicà. Ara a Espanya se'n parla molt, de reprovar la monarquia, i partits d'esquerres s'hi han apuntat. Aquí hi ha un altre perill per als que són independentistes, un perill que ja es va viure fa dècades, i és que la qüestió catalana haurà d'esperar perquè primer va la qüestió republicana espanyola. Ja es va veure en la dècada dels anys 30 del segle passat, que amb monarquia o república, la unitat de l'Estat és el primordial tant per a monàrquics com per a republicans espanyols. No es poden esperar gestos, per tant, però alguna cosa hauran de fer. El pas que més de la meitat dels catalans han fet, tot i que hi ha cansament i pors, no té marxa enrere. Un nou 155 contra l'escola i els mitjans, com demana la dreta espanyola, és l'únic gest que tenen pensat. Per tant, passaran coses. Allà, i sobretot aquí.

Tribuna

Ponç Feliu. Escriptor

Protodecisiones

Aaquestes enigmàtiques entitats, les protodecisiones, s'hi refereix el professor Nieto en un llibre de l'any 2000 –molt abans, per tant, del procés sobiranista– titulat *El arbitrio judicial*. Es recolza en un rigorós treball empíric de la Universitat de Santiago de Compostel·la, els autors del qual lliuraren un cas hipotètic però precís a 130 jutges gal·les amb el prec que, amb destí a un estudi científic, es pronunciessin sobre la sentència que dictarien. Dels 130 ho complimentaren 32 i els seus resultats haurien deixat estupefacte qualsevol lector aliè als tribunals. Resulta que, jutjant els mateixos fets amb el mateix Codi Penal, les penes imposades registraren una disparitat tan enorme, tan ingent, que el fenomen esdevenia intel·ligible a menys que no es profunditzés amb les variables extralegals. En altres paraules, en l'univers mental, en el conjunt axiològic, en la motxilla de creences i valors que portava al seu damunt cada jutge. I, dissecant-ho encara més detalladament, resultava decisiu, segons es diu literalment: *"La importan-*

cia que da cada juez a la preservación de los valores sociales agredidos y al carácter disuasor y ejemplificador de la pena... Los elementos legales son interpretados a la luz de la plataforma conceptual desde la cual el juez se acerca a ellos. Éste es el sentido de las protodecisiones, o sea, sistemas de creencias que terminan por condicionar toda la hermenéutica del decisor judicial". I d'aquí es conclou: *"Vemos empíricamente confirmada la tesis de que entre la ley y el caso se interpone de forma decisiva la persona del juez"* i

que *"en definitiva, los factores extralegales son más importantes que los legales por cuanto implican el fundamento o sustrato a la aplicación de los factores legales"*.

LA RELECTURA D'AQUESTA OBRA resulta de palesa oportunitat amb vista a la futura sentència del procés. Com palès és també aquell "univers mental", aquell "conjunt de creences i valors" que sobrevolen la sala segona del Tribunal Suprem per poc que hom pari atenció a la seva composició, mínimament heterogènia pel que fa al concepte de defensa de la unitat de la pàtria. Quina sentència, doncs, pot esperar-se atesa la condició determinant que per a una resolució judicial té, segons les protodecisiones abans esmentades, la importància que el jutge dona a la preservació dels seus valors agredits i el caràcter exemplificant de la pena? És més: demanar una sentència absolutòria no tindria un punt d'heroïcitat homèrica per al Suprem, atesa l'esmentada composició i el seu profund, insondable, abissal i engolidor espanyolisme?

“És palès l'univers mental de la sala segona del Tribunal Suprem

El lector escriu

Les cartes adreçades a la Bústia han de portar les dades personals dels seus autors: nom, cognoms, adreça, número de telèfon i número de carnet d'identitat o passaport. Així mateix, cal que no superin els mil caràcters d'extensió. El Punt Avui es reserva el dret de publicar-les i escurçar-les. No es publicaran cartes signades amb pseudònim o amb inicials. Els textos s'han d'adreçar a bustia-catalunya@elpuntavui.cat

Felicitarions a Isabel-Clara Simó

■ Voldria felicitar Isabel-Clara Simó per la seva columna *Keep calm* de dimarts passat, 30 d'octubre, amb títol: "Carles Fontserè". Em va fer reviure els meus anys d'infància a Mèxic.

Ens explica na Isabel-Clara la gran amistat entre Fontserè i Cantinflas, reconeguda, com ens diu, gràcies a un gran documental d'Albert Abril amb títol *Art i rebel·lia*. La infància dels nens mexicans es podria definir (i perdoneu-me l'atreuiment lingüístic) com a "Cantiinflància". Avui, voldria reivindicar una pel·lícula de Cantinflas de títol *El maestro*. El protagonista, evidentment, és un mestre protagonitzat per Cantinflas. El mestre decideix portar els seus alumnes d'excursió. El mocador distintiu que porta al coll Cantinflas, per anar d'excursió, són sense cap dubte les quatre barres

de la bandera catalana. Un petit gran homenatge als mestres catalans que van aportar a les escoles mexicanes l'afició per l'excursionisme. També cita na Isabel-Clara, entre altres grans persones, un gran home, Jaume Miravittles, conegut també com en Met. En Met va ser el millor amic del meu pare, Heleni Barjau.

Gràcies, Isabel-Clara Simó, i gràcies, Albert Abril, per fer-nos memòria dels que van haver de travessar el *charco* a causa de l'exili!

MARGARITA BARJAU
Barcelona

Hi som a temps

■ Soc usuari de Rodalies, i dimecres passat vaig tornar a viure una vaga de serveis mínims. Aquest cop, amb pluja, entre setmana, i just el dia previ a un pont. I entenc totalment que els treballadors facin vaga, de fet demano encara més. Ara ens tocaria a nos-

altres, com a usuaris, fer pressió a les empreses encarregades de la gestió dels serveis perquè funcionin com haurien de fer-ho. Potser hauríem de fer una vaga d'usuaris per exigir puntualitat i bon servei. Encara hi som a temps.

ALBERT LÓPEZ JIMÉNEZ
La Llagosta (Vallès Oriental)

Solidaritat Catalana

■ Suposo que, a una gran majoria, li deu sonar aquest nom, fins i tot als polítics, lletraferits o no. Va ser un extraordinari moviment patriòtic, creat el 1906, per fer front a l'agressivitat de la casta de l'Estat espanyol i la seva llei de jurisdiccions, que donava carta blanca als militars per jutjar tot el que ensumessin que podia atacar la "sagrada unitat"; més o menys com ara amb els presos i exiliats.

Solidaritat Catalana va saber agrupar els partits catala-

nistes de manera transversal en front, bàsicament, dels lerrouxistes i monàrquics. No hi havia la fórmula d'Hondt, però van ser capaços d'aconseguir 41 dels 44 diputats que s'escollien al Principat. La unió fa la força! A l'actual casta búnquer *madroño*, li fa por el nostre pacifisme actiu, la nostra capacitat mobilitzadora i el poder motor que podríem tenir si anéssim units; per què el *fofito* compra màsters i limitat de Q.I. Pablo Casado va afirmar que volem negociar amb la "pistola sobre la taula"? Només perquè és un mentider compulsiu? Hem de reaccionar i de manera unida, que no vol dir unificada! Alguns dirigents polítics no saben prou semàntica. Toqueu de peus a terra, que la ciutadania ja fa temps que ens hem posat a caminar! I no només al carrer.

SALVADOR DOMÈNECH
Sant Quirze del Vallès (Vallès Occidental)

La frase del dia

“És un gravíssim error lligar el vot del pressupost a un judici que encara no s’ha celebrat”

Miquel Iceta, PRIMER SECRETARI DEL PSC

Tribuna

Antoni Dalmau. Escriptor

El fel

La notícia de la petició del ministeri fiscal en la causa que se segueix contra els líders independentistes m’ha agafat casualment enmig de la lectura d’un capítol d’un llibre que, en el seu moment, en els anys 1998 i, en segona edició, 2006, va fer una certa forrolla en la historiografia hispànica. Em refereixo a *Más se perdió en Cuba*, una obra escrita per uns quants autors que constitueixen bona part de la flor i nata d’aquell moment, i encara avui. És una obra de referència sobre el Desastre espanyol del 1898 i, ja aleshores, va ser considerat un intent prou reeixit de normalitzar aquell moment històric, de desdramatitzar la derrota i els seus efectes i de situar-la en un context més ampli. Llegint, doncs, aquest capítol que m’interessava recuperar, em trobo de sobte amb algunes de les duríssimes paraules que els millors autors de la Generació del 98 van dedicar a l’Espanya que els havia tocat de viure. Són molt conegudes, però cada nova relectura ens deixa impactats, no tan sols per la rotunditat de les paraules, sinó també per l’enorme força literària d’aquella expressió d’angoixa col·lectiva. Fa impressió, certament, llegir Antoni Machado burxant l’*“España inferior que ora y bosteza, vieja y tahúr, zaragatera y triste”* o quan parlava d’una pàtria que era *“un trozo de planeta / por donde cruza errante la sombra de Caín”*; o les seves referències a la patologia col·lectiva quan parlava de *“la gran hipocondría / de España, siglo a siglo y día a día”*, o de *“la agria melancolía / de una pasada grandeza, / que es lo español”*. I Machado no era l’únic, és clar. Miguel de Unamuno parlaria més tard en termes de *“cementerio de vivientes, / cárcel de sueltos, España, / [...] convento-cuartel que incuba / la hiel recolección y gualda”* i altres qualificatius que ara seria llarg de reproduir. Els darrers anys, molts catalans han rellegit amb una certa sorpresa aquestes i altres ex-

pressions d’ara fa més d’un segle, perquè hi han trobat una espècie de consol per descriure el terrible desassossec que els assistia a la vista de tot el que està passant, principalment al voltant de la situació dels presos i els exiliats i de l’actuació de la justícia espanyola, amb peticions de condemna aberrants i venjatives que es basen en realitats que tothom sap que són simplement inventades. I el desassossec s’accentua quan s’observa que aquestes peticions són subscrietes per una fiscalia que fa seu el mateix relat imaginari. Mentrestant, vocifera amb una ràbia infatigable la caverna mediàtica madrilenya i partits amb notable presència al Congrés de Diputats increpen un govern acovardit i tenallat amb l’exigència de més sang i de més fetge.

ESPANYA HA CANVIAT MOLT des del Desastre ençà. En estricta justícia, no es pot comparar la realitat d’ara fa un segle amb la d’avui, però la deriva que continua perseguint l’Estat espanyol

“La majoria de l’anomenada progressia, per exemple, continua callant i consentint, mentre que la ultradreta eixampla els seus dominis

es nodreix encara en gran mesura dels efectes d’una incomprensió molt antiga i dels estralls de la dictadura franquista, que prolonga el seu influx per tot arreu: per damunt d’un pacte constitucional del 1978 que ha fet aigües, d’una monarquia reprovada, d’un règim de drets i llibertats que s’ha anat deteriorant a ulls veients, d’un poder judicial desacreditat i d’una opinió pública manipulada i, en el millor dels casos, totalment impassible davant totes les barbaritats que estan passant. En aquesta línia, tots ens hem queixat sovint dels silencis clamorosos dels intel·lectuals i els artistes, dels publicistes i opinadors que, d’aquesta manera, es fan còmplices del naufragi de la democràcia espanyola. Hi ha hagut algunes honroses excepcions, sens dubte, però cal reconèixer que han estat extremament minoritàries. La majoria de l’anomenada progressia, per exemple, continua callant i consentint, mentre que la ultradreta eixampla els seus dominis.

PERSONALMENT, trobo una altra mancança igualment espectacular en l’actitud dels pensadors i els analistes espanyols. No tan sols no alcen la veu contra la ignomínia de la situació present, sinó que són incapaços de fer-se cap pregunta sobre el perquè bona part dels catalans volen separar-se d’Espanya i la democràcia es deteriora cada dia que passa. Molts, naturalment, ho atribueixen tot a la nostra malícia, a la perfídia catalana que ja fa segles que dura. Però els altres, els que sembla que haurien de tenir una visió més ajustada i matisada de la realitat, tampoc no semblen veure en tot el que ha passat en els darrers anys l’origen del marasme i d’aquest *fel recuít* que ara torna. En conseqüència, tampoc no demanen cap responsabilitat a ningú. Vet aquí, doncs, per què els vells mots i qualificatius del passat semblen adquirir, de nou, una rara vigència.

De set en set

Jaume Oliveras Costa

Presons

Fa uns dies parlava amb una amiga basca, que a la vegada es relaciona amb Arnaldo Otegi, i m’explicava que quan el líder abertzale va sortir de la presó no sabia moure’s en les xarxes socials i fins ignorava com enviar un WhatsApp. Sis anys i mig aïllat li van exigir un curs accelerat de reciclatge. És un dels efectes col·laterals d’una condemna no gaire justificada.

Acabo de llegir *Recoja sus cosas*, un treball d’Ander Zurimendi sobre els presos alliberats després de llargues sentències. Les dificultats d’adaptació a un nou món són immenses, quan s’ha modificat l’entorn social, urbanístic i econòmic. Anys perduts, sense veure créixer els fills ni tenir cap altre horitzó que una reixa. Dones i homes per a qui 20 anys representen tota una vida. I recorde un dels meus referents, Manuel Moreno Mauricio, que als anys seixanta/setanta va passar 17 anys al penal de Burgos, pel delictes de ser un dirigent del PSUC i que va gestionar la reconciliació de Comorera amb el partit, poc abans de la mort. Ara, quan polítics i comunicadors de la caverna parlen de Mas d’Enric, Lledoners o Puig de les Basses, es remouen les entranyes. Tracten els presos polítics com els pitjors malfactors que han atemptat contra tot i tothom. I s’atreveixen a dir que estan retinguts en centres de luxe o poden gaudir de vacances pagades, sense parar d’anomenar-los malfactors, colpistes i incitadors de la violència, encara que no es pugui demostrar ni un sol delictes. Escoltar populars, ciutadans i voxeros fa vomitar. Han perdut el mínim sentit de l’ètica i alimenten l’odi del qual acusen els altres. Cada dia de presó d’un innocent és una injustícia, encara que mai els podran prendre la llibertat, ja que tenen molta gent al costat i elles ells es poden enorgullir d’anar construint el país que volem ben nostre.

Sísif

Jordi Soler

Nacional

L'ús del mòbil a l'escola estarà regulat

El Departament d'Ensenyament encarrega al Consell Escolar un codi de bones pràctiques

Els ultres de Vox veuen "racisme" en el procés

Reclamen que sigui un agreujant i penes de fins a 74 anys de presó per als consellers

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

Ni el 'pare' de la rebel·lió compra el relat de la fiscalia

ROTUND Diego López Garrido nega que els líders independentistes hagin comès aquest delictes, però sosté que tindran un judici just **DUBTES** Altres juristes no ho tenen tan clar i consideren el Suprem un òrgan contaminat

X.A.
BARCELONA

El catedràtic de dret constitucional Diego López Garrido, que en el seu moment va ser el jurista encarregat de definir la rebel·lió al Codi Penal, rebutja que els líders independentistes hagin comès aquest delictes. L'endemà que se sabés que el ministeri fiscal demanarà més de dos-cents anys de presó acumulada per als dirigents polítics i socials del procés, en imputar-los aquest i altres delictes, l'artífex d'establir en el marc legal els condicionants necessaris per formular l'acusació de rebel·lió encara no entenia com es pot intentar atribuir aquest contrafur a Junqueras, Forcadell, els Jordis i la resta d'encausats.

"És incomprensible", va dir López Garrido. "Segons la redacció del Codi Penal, no hi va haver ni rebel·lió ni alçament violent públic per declarar independent una part del territori espanyol. Aquesta és la definició legal, i el que va passar a Catalunya no s'hi ajusta", va argumentar el jurista en declaracions a Catalunya Ràdio.

El catedràtic de dret constitucional va insistir, com ja havia fet amb anterioritat, que "un delictes de rebel·lió és un dels més greus i requereix violència". Per evitar deixar marge d'error, també va aclarir que la violència a la qual

fa referència l'article del Codi Penal que va redactar "no es refereix a accions individuals o puntuals", sinó a una acció violenta "insurreccional d'un conjunt de persones que pugui arribar a posar en compromís l'Estat". "Aquesta és la gran diferència. Es va redactar pensant en una insurrecció pseudomilitar que representés un risc de desintegració per a l'Estat, i en aquest cas no hi va ser", hi va afegir.

López Garrido va recordar que inicialment la jutgessa Lamela no va imputar aquest delictes, que tampoc va ser apreciat pel tribunal de Schleswig-Holstein en examinar l'ordre d'extradició sobre Carles Puigdemont, de manera que no s'explica el canvi de rumb i la interpretació "molt forçada" del ministeri fiscal.

Tot i haver estat acusats més per una "hipòtesi que per fets constatats", el reconegut jurista i exdiputat socialista sosté que els líders del procés tindran un judici just. "No crec que siguin presos polítics. Hi ha persones a la presó, incorrectament segons la meua manera de veure, però els jutges són independents i, pertant, el sistema judicial espanyol és correcte i adequat a l'estat de dret. En tot cas, és homològic al dels altres països europeus: amb jutges independents amb els quals podem estar en desacord. Al judici hi haurà la possi-

La falta de violència ha estat sempre un tret de les mobilitzacions sobiranistes ■ JUANMA RAMOS

bilitat de defensar totes les opinions i la decisió es podrà recórrer en contra", va argumentar.

En aquest mateix sentit també es va expressar la portaveu de Jutges per la Democràcia, Montserrat Comas, que veu la qualificació de rebel·lió "tècnicament errònia", si bé recorda que el ministeri fiscal "no forma part del poder judicial i no té el principi d'independència, perquè el fiscal general de l'Estat depèn d'un nomenament

del govern espanyol". En canvi, Comas també sosté que el judici el resoldran "magistrats independents de la resta de poders de l'Estat".

No hi està d'acord l'advocat Benet Salellas, que dubta de la netedat del procés judicial, atesa la "maniobra molt descarada" per fer que aquest procediment fos jutjat pel Tribunal Suprem i, per tant, "fos controlat per la part més alta de la judicatura per tenir controlat el resul-

tat". El jurista i exdiputat de la CUP accepta que "en la base del sistema judicial hi ha jutges amb una certa pluralitat ideològica i independència", però en canvi considera evident que "el Tribunal Suprem i l'Audiència Nacional no són òrgans independents perquè el sistema d'elecció dels seus membres està contaminat per la intervenció dels partits polítics a través del Consell General del Poder Judicial". "Que ereguin que un judici

a Madrid tindrà un resultat diferent que a Barcelona és la prova que no hi haurà independència, i l'òrgan que decidirà és el menys independent dels que hi ha en el sistema judicial. Això és el que més preocupa", hi va afegir.

Per Salellas, la clau no és si hi va haver violència o no, ni si s'acusa de rebel·lió o de sedició, sinó que "s'està atacant el sistema de drets i llibertats mínims que ha de tenir un estat democràtic". ■

L'APUNT

Quim Forn

Joan Rueda

Si prestigiosos doctors en dret constitucional i dret penal es posen les mans al cap en vista de les acusacions de la fiscalia o si alguns dels més prestigiosos corresponents estrangers asseguren que els escrits de la fiscalia i l'advocacia de l'Estat posen gairebé impossible una solució al conflicte d'encaix entre Catalunya i Espanya, poca cosa puc afegir-hi. Però hi ha una cosa que

em neguiteja. Igual que és obvi que les salvatges càrregues policials de l'1-O van ser per revenja i sadisme perquè el referèndum ja estava desactivat, mantenir el conseller Quim Forn a la presó va obeir al mateix –per no entrar en la resolució del 17-A–, ja que ara resulta que en demanen el mateix que per als seus companys de govern empresonats, excepte Oriol Junqueras.

Les frases

“S'estan fent unes interpretacions dels fets i del Codi Penal absolutament antidemocràtiques”

Marina Roig
ADVOCADA DE JORDI CUIXART

“Estic completament segur que els nostres defensats tindran un judici just i que el guanyarem”

Xavier Melero
ADVOCAT DE QUIM FORN

Crida d'Iceta i Iglesias a no barrejar debats i fer un pacte pressupostari

- Torra apel·la la comunitat internacional a no ignorar la situació dels presos
- El PP i Cs multipliquen els atacs a Sánchez pel paper de l'advocacia de l'Estat

F.E.
BARCELONA

Tot just l'endemà que el president de la Generalitat, Quim Torra, donés per liquidada tota possibilitat d'acord amb el govern estatal com a conseqüència directa de les peticions de presó formulades per la fiscalia contra els presos independentistes, tant Podem com el PSC van apel·lar a no vincular una qüestió amb l'altre per donar aire a una negociació ara mateix agonitzant. En un míting a Alcorcón, el secretari general de la formació morada, Pablo Iglesias, va assegurar que comprenia “la ràbia” que, ara mateix, poden sentir els militants i dirigents sobiranistes, alhora que va qualificar de “vergonya” que els membres de La Manada hagin estat condemnats a nou anys de reclusió i que, en canvi, se'n demanin fins a 25 per a l'exvicepresident de la Generalitat Oriol Junqueras. Al mateix temps, però, Iglesias va interpel·lar el PDeCAT i ERC a donar suport a la ratificació dels comptes de l'executiu estatal: “En què beneficia la situació processal dels presos polítics catalans que no s'apugui el sou mí-

Miquel Iceta, durant l'acte d'ahir a Tortosa ■ ACN

nim?”, es va preguntar, de manera retòrica, alhora que acusava el govern de Sánchez de no haver actuat amb “prou audàcia”. Miquel Iceta, primer secretari del PSC, també va voler ahir separar debats. En un acte de partit a Tortosa, va qualificar de “gravíssim error” vincular la votació dels comptes amb la situació dels encausats, tot recordant que el “judici no s'ha celebrat” i, per tant, no hi ha sentència.

També va reivindicar la “independència” judicial –“un govern no pot decidir qui va i qui no a la presó, no li pot dir a la fiscalia: «Com que aquest em cau bé, tracta'l bé»”–; al mateix temps, va considerar que “tan absurd és pensar que aquí no va passar res com creure que la solució a això siguin llargs anys de presó”. El dirigent del PSC va estar acompanyat de la portaveu del PSOE al Congrés, Adriana Lastra, que va

centrar les seves escomeses cap al PP i Cs, als quals va exigir “lleialtat amb l'Estat” i els va acusar de difondre acusacions contra el govern de Sánchez que són “injustes” i autèntiques “falsedats”. Les paraules de Lastra feien referència explícita a les acusacions que populars i taronges van llançar contra l'advocacia de l'Estat per no haver acusat els líders independentistes de rebel·lió, una envestida que, lluny de refredar-se, ahir va anar a més. En aquesta escalada, el secretari general del PP, Teodoro García, va apuntar cap a Pedro Sánchez, de qui va dir: “Ell és el pres polític, ja que és ostatge dels compromisos que va adquirir.” La presidenta del grup de Ciutadans al Parlament, Inés Arrimadas, també li va etzibar que “hagi evitat dir si indultarà els separatistes”.

A tot això el president Torra, via Twitter, tornava a criticar ahir la deriva judicial –“Hemingway, Orwell o Billy Brandt, avui serien enviats 17 anys a la presó per haver cridat: «No passaran!»”– i apel·lava la comunitat internacional a no posar-se de perfil: “Catalunya necessita el suport del món”, va concloure. ■

“Sortirem amb dignitat i força”

L'exconsellera Dolors Bassa va fer pública ahir una carta escrita des de la presó de Puig de les Basses a Oriol Junqueras en què afirma que els líders independentistes empresonats sortiran “amb la dignitat i la força” de saber que han “lluïtat per les llibertats i la democràcia”. Després d'un any de presó preventiva, Bassa assegura que l'empresonament els “genera corat-

ge, no pas por ni desafiament”, si bé en algun moment també admet que dista molt de la felicitat. “No ho oblidarem, però ens mirarem als ulls i sabrem que vam fer allò que havíem de fer”, li escriu. Bassa veu en l'empresonament sense judici una “mesura punitiva i física” i, alhora, una “mesura de terror psicològic” contra les persones que els envolten.

Les frases

“Hemingway, Orwell o Billy Brandt avui serien enviats 17 anys a la presó per haver cridat: «No passaran!»”

Quim Torra
PRESIDENT DE LA GENERALITAT

“És una vergonya. Els de La Manada van ser condemnats a 9 anys i a Junqueras li'n demanen fins a 25”

Pablo Iglesias
SECRETARI GENERAL DE PODEM

“És un gravíssim error lligar el vot al pressupost amb un judici que encara no s'ha celebrat”

Miquel Iceta
PRIMER SECRETARI DEL PSC

“El pres polític és Pedro Sánchez, ja que és un ostatge dels compromisos que va adquirir”

Teodoro García
SECRETARI GENERAL DEL PP

VOLVIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

Vox introduceix el “racisme” en la causa dels presos

■ Els altres l'inclouen com a agreujant davant el Suprem, i vol 74 anys de presó per a Junqueras i cinc exconsellers

E. Pomares
BARCELONA

Rebel·lió, sedició, desobediència continuada, malversació de fons públics i membres d'una organització criminal. Aquests són els presumptes delictes que figuren en l'escrit d'acusació que el partit d'extrema dreta Vox ha presentat, davant del Tribunal Suprem, contra els líders independentistes empresonats.

Les majors penes de presó, que amb 74 anys quasi tripliquen les demanades per la fiscalia, és reclamen per a l'exvicepresident Oriol Junqueras i els exconsellers Joaquim Forn, Jordi Turull, Raül Romeva, Dolors Bassa i Josep Rull. També perse-

gueix una condemna de 62 anys de presó per a Carme Forcadell, Jordi Sánchez i Jordi Cuixart. I de 24 anys per als exconsellers Mundó, Borràs i Vila, als quals exclou de la rebel·lió o sedició. Als cinc membres de l'anterior mesa del Parlament i per a l'aleshores diputada Mireia Boya demana 12 anys i 108.000 euros de multa. Per als exmembres del govern vol que paguin entre tots 4,2 milions.

Al llarg de 60 pàgines, Vox traça un relat que ja enceta el 2012 amb l'acord per a la transició nacional, que marcaria “l'inici del procés per la independència” com a “fet punible”. En l'escrit, la concentració del 20 de setembre del 2017 davant de la conse-

lleria d'Economia s'identifica com a “simple violència” que “va impedir, físicament, la pràctica de diligències judicials legítimes” i que exemplifica com a rebel·lió. A més, la considera una “escalada” iniciada “durant l'escridassada contra el rei” en la manifestació del 17 d'agost del 2017 pels atemptats islamistes de Cambrils i Barcelona; una manifestació que hauria estat de “suposat rebuig” a uns atemptats que van causar 16 morts i un centenar de ferits.

En la seva acusació, Vox incorpora com a “agreujant” que “els fets s'han comès per motius racistes o de discriminació a tot el referent dels ciutadans espanyols”. I cita un article de

El partit Vox exerceix l'acusació popular en la causa contra els líders independentistes empresonats. Considera que va ser “fàcil fer front al desplegament policial” de l'1-O ■ ARXIU

Les frases

“La manifestació de suposat rebuig als atemptats de la Rambla i Cambrils evidencia la instrumentalització independentista”

“Durant anys han alimentat el mite de la independència amb arguments xenòfobs i racistes contra els espanyols i part de la població catalana”

“Van fer possible l'1-O, uns comitès fraudulents, tot fent servir una violència perceptible a les televisions de mig món”

Junqueras publicat en aquest diari el 2008. Vox, a qui Cuixart vol que es faci fora de la causa, també afirma: “Després d'anys d'alimentar el mite de la

independència mitjançant arguments xenòfobs i racistes contra els espanyols i amplis sectors de la població catalana, i d'haver assajat manifestacions

massives l'11 de setembre amb la participació de centenars de milers d'adeptes...” els va ser “fàcil” “fer front al desplegament policial” de l'1-O. ■

MALEÏDA HEMEROTECA AVUI FA UN ANY 4 de novembre del 2017

FERRAN ESPADA

Llista única?

Tal dia com avui fa un any el debat entre els partits independentistes catalans versava sobre si participar o no en les eleccions imposades per Mariano Rajoy el 21-D i si fer-ho per separat o en una llista unitària, tal com havia plantejat el president, Carles Puigdemont. ERC fa un consell nacional liderat per Marta Rovira en absència d'Oriol Junqueras, empresonat amb la resta de membres del govern. Rovira carrega contra el govern espanyol i no tanca la porta a una llista unitària, tot i que la voluntat expressada per Junqueras abans d'entrar a la presó era la de no repetir un JxSí ni entrar en un debat en públic sobre la qüestió. La CUP delibera sobre si presentar-se o no a les eleccions.

Dirigents històrics del PSC, per la llibertat dels presos

Personalitats del sector més catalanista del PSC denuncien la presó ordenada contra els consellers i demanen la “llibertat dels presos” per “responsabilitat política”, alhora que alerten del perill de “bunquerització” si “la dreta espanyola” s'imposa. Signen el manifest dirigents històrics del PSC, com ara Raimon Obiols, Laia Bonet, Jaume Bellmunt, Daniel Font, Jordi Font, Joan Carles Mas o l'alcalde d'Esparreguera, Eduard Rivas.

Denúncia de tracte vexatori als consellers empresonats

Els advocats dels presos polítics denuncien “el tracte vexatori” que van rebre el vicepresident Junqueras i la resta de membres del govern empresonats en entrar al centre penitenciari d'Estremera. Agents de la policia van fer despullar dos dels consellers “com si fossin traficants de droga”, explicava un advocat, i una altra de les “humiliacions absolutament innecessàries” va ser emmanillar-los, i per darrere, un protocol que només s'aplica als presos perillosos.

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

Apoderament atlàntic

VINCLES CATALUNYA-URUGUAI • L'exposició 'Transgressores' del Memorial Democràtic recupera l'aportació històrica i el llegat de dones catalanes i uruguaianes **DESCOBERTA** • La mostra permet descobrir les similituds entre els dos països

Gemma Busquets
BARCELONA

Per què l'Uruguai i Catalunya? "L'Uruguai és un país jove, neix el 1830, i els catalans van formar part de l'estructura bàsica en la construcció de la societat uruguaiana", explica Sylvia Roig Abelenda, comissària, juntament amb l'historiador Josep Lluís Martín Berbois, de l'exposició *Transgressores-Transgresoras*, que es pot veure al Memorial Democràtic fins a l'11 de novembre. El besavi de Sylvia Roig va néixer a Barcelona, i al final de la Primera República va formar part de la primera gran migració catalana cap a l'Amèrica del Sud. En el catàleg de l'exposició, i també en el web expos-transgresoras.com, en què hi ha tot el contingut de la mostra, l'historiador Oriol Dueñas recull la presència catalana a l'Uruguai, que destaca com "una relació amb història", uns vincles que són també una de les descobertes de la mostra per al visitant. Dueñas recorda que "els emigrants d'origen català van ser en un primer moment una font de cultura i d'influència en l'ensenyament dels uruguaians". A partir de la segona meitat del segle XIX, la "presència catalana es consolidaria amb l'aparició de les primeres entitats organitzades per catalans". "Els catalans sobretot es van instal·lar a Montevideo, perquè els devia parèixer més acollidora, per la badia natural, més similar a Barcelona", recorda Sylvia Roig d'un país, l'Uruguai, d'immigrants. "Tots hem baixat del vaixell", rebla.

País d'acollida, de migracions, els vincles entre l'Uruguai i Catalunya s'entrecreuen també a partir de les seves dones preeminentes, figures

Cotxe amb propaganda electoral de cara al plebiscit pro Estatut català, el març del 1931. Un exemplar de revista a l'Uruguai ■ ARXIU FOTOGRÀFIC DE BARCELONA

que es van fer lloc en un món marcadament masculí, i a les quals uneix la lluita pel sufragi femení, recorda Josep Lluís Martín Berbois. "No es coneixien entre elles, però en la mateixa època lluitaven pel mateix i, si féssim una mirada europea, les idees es van escampar." En aquest sentit, l'exposició inclou tres mapes del món que expliquen l'evolució del dret al sufragi femení des del 1893 fins avui. La lluita s'il·lustra amb fotografies dels anys vint i trenta a Catalunya i a l'Uruguai. En el cas català, s'il·lustra amb un cotxe amb propaganda electoral de cara al plebiscit pro Estatut català del març del 1931 i amb l'acudit a la premsa en què es dibuixa un grup de dones perseguint Francesc Macià, i s'hi pot llegir: "El vot ens el podreu prendre, però la veu ens la sentireu."

Amb l'objectiu de reivindicar aquest apoderament de la dona a banda i banda de l'oceà Atlàntic, neix la mostra *Transgressores-*

Transgresoras, que a partir del 8 de març s'exposarà a Montevideo. A través de fotos i retalls de les seves biografies, es fa un recorregut per la vida de vuit dones de l'Estat i vuit dones homònimes de l'Uruguai, pioneres en diversos àmbits. "Dones com a productores i transmissores d'idees", recalca Roig.

La mostra recupera algunes d'aquestes dones transmissores d'idees, com Carme Karr i Francesca Bonnemaison, fermes defensores de la participació de les dones en la vida pública; l'escriptora i periodista Aurora Bertrana, que va col·laborar des de l'exili amb la resistència francesa en la lluita contra el nazisme; l'anarcosindicalista Frederica Montseny, primera dona a ocupar un ministeri; l'escriptora i periodista Rosa Maria Arquimbau, i la mestra i política Natividad Yarza, primera alcaldessa a Catalunya i a Espanya. També hi ha un lloc important per a Clara Campoamor i Victoria Kent, dues

Noms propis
Enriqueta Compte Riqué (1866-1949) és de les primeres dones que es van recuperar fruit d'aquesta col·laboració entre el Memorial i el consolat de l'Uruguai. De família catalana, Enriqueta Compte Riqué arriba als sis anys a Montevideo, el 1872. Mestra i pedagoga, els seus models van ser recollits com a "innovadors" per Maria Montessori. Destaca també el de Paulina Luisi Janicki, la primera doctora en medicina a l'Uruguai.

advocades i polítiques que van ser diputades a les Corts, i van protagonitzar, des de dues posicions antagòniques, la lluita pel dret a vot l'octubre del 1931. Pel que fa a l'altra banda de l'oceà, la mostra projecta el llegat de dones uruguaianes que van tenir un paper molt important en l'àmbit de la política, com Alba Roballo Verón, primera dona a ocupar un ministeri a l'Uruguai i a l'Amèrica Llatina; Julia Arévalo Suárez, primera senadora comunista de l'Amèrica Llatina, i la sindicalista María Collazo. Altres dones amb presència en l'exposició són Petrona Viera Garino i Amalia Polleri Carrió, que van destacar en el camp de les arts plàstiques; Enriqueta Compte Riqué, mestra, pedagoga i fundadora de la primera guarderia pública de l'Amèrica Llatina; María Eugenia Vaz Ferreira Ribeiro, poetessa, compositora i dramaturga, i Paulina Luisi Janicki, primera doctora en medicina i cirurgia a l'Uruguai. ■

El número 184 de Bonart, ja a la venda

El videoart pren Barcelona

Festival i fira Loop 2018

Picasso i Picabia. Afinitats electives?, a la Fundació Mapfre | Damià Escuder, totes les vides HAC-Hospitalet Art Contemporani | Medina-Campeny, escultura a les venes | El Monestir de Pedralbes viu una nova albada | Fontcuberta i l'alquimista, a la Fundació Palau | Terracotta Museu de la Bisbal d'Empordà | Entrevista a Ferran Barenblit, director del Museu d'Art Contemporani de Barcelona (Macba)

Agenda d'exposicions a l'edició digital de Bonart (www.bonart.cat/agenda)

Subscripció: 50 euros
4 números + edició digital gratuïta

www.bonart.cat | bonart@bonart.cat

Club del subscriptor
EL PUNT AVUI+
LLOVERAS I DELLA CLARA
100932 0143431000

www.clubdelsubscriptor.cat
972 18 64 45

De dilluns a dijous,
de 8 del matí a 3 de la tarda,
i divendres
de 8 del matí a 2 de la tarda

2x1 LIMITADA

Centre d'interpretació de l'Orde del Temple
Gardeny

**CASTELL
TEMPLER
DE GARDENY**

Turó de Gardeny, s/n de
Lleida

Tots els caps
de setmana i festius,
de 10 a 2/4 de 2
del migdia

Preu de l'entrada: 2,60 euros

**Cal presentar
la targeta directament
a les taquilles**

2x1 LIMITADA

l'Estany
història i natura

**CENTRE DE
VISITANTS DE
L'ESTANY**

Plaça del Monestir, 4 de
l'Estany (Moianès)
Més informació:
www.viulestany.cat

Preu de l'entrada: 2 euros

**Cal presentar
la targeta directament
a les taquilles**

2x1 LIMITADA

EPICENTRE
Centre de Visitants del
Pallars Jussà

Passeig del Vall, 13
de Tremp

Preu de l'entrada: 3 euros

**Cal descarregar el val del
nostre web i presentar-lo
juntament amb la
targeta de subscriptor**

**SORTEIG
ACONSEGUEIX 2
ENTRADES GRATUÏTES**

**EL LLAC DELS
CIGNES**
Ballet de Moscou

Auditori de Girona,
dimarts 13 de novembre,
a 2/4 de 9 del vespre

Inscriu-t'hi a www.clubdelsubscriptor.cat o al **972 18 64 45**
Tens temps fins al dia 8 de novembre. Molta sort!

FOT EL CAMP
Grup Carisma Teatre
Campanya Teatre Amateur

Teatre Municipal,
Caldes de Malavella,
dissabte 17 de novembre,
a les 8 del vespre

**OFERTA 2x1
LIMITADA**
Preu de l'entrada: 6 euros

Per a reserves, cal trucar al **972 18 64 45**

**SPAR CITYLIFT
GIRONA - CMB
CARGO UNI
GYÖR**
Eurocup Women

Pavelló de Fontajau,
dimecres 7 de novembre,
a les 8 del vespre

OFERTA LIMITADA
2 entrades gratuïtes per
targeta

Per a reserves, cal trucar al **972 18 64 45**

TONI XUCLÀ
Presenta 'Shen Nu i altres
tresors amagats'

Teatre de Besanó,
divendres 16 de novembre,
a les 9 del vespre

**OFERTA 2x1
LIMITADA**
Preu de l'entrada: 14 euros

Per a reserves, cal trucar al **972 18 64 45**

La televisió

La nostra graella

EL PUNT AVUI+
TELEVISIÓ

22.00 TERRITORI CONTEMPORANI

Conversa amb Fina Miralles

Coneixem Fina Miralles, Premi Nacional d'Arts Visuals l'any 2018 i amb obra a les col·leccions del Macba o el Mncars, que viu a Cadaqués al marge del circuit comercial. També visitem el Museu d'Art de Sabadell. I a Torroella de Montgrí trobem el museu de la Mediterrània, un espai que convida a la descoberta i al coneixement de l'espai humà de la Mediterrània partint del territori del massís del Montgrí, la plana del Baix Ter i les illes Medes.

09.30 Notícies locals.

10.00 Torna-la a tocar, Sam. Actualitat cinematogràfica. Reemissió.

10.30 Religions. Programa dirigit i presentat per Mireia Rourera. Reemissió.

11.00 Missa de Montserrat.

12.25 Notícies locals.

13.30 PAISATGES ENCREUATS

El paisatge del cap de Creus

Avui som en un dels espais paisatgístics més fascinant de Catalunya. El cap de Creus és un entorn natural com pocs n'hi ha al món. I és que les seves característiques li han reconegut un prestigi internacional. Al programa d'avui veurem el cap de Creus per terra, mar i aire.

14.00 Gaudeix la festa. El dia dels morts. Reemissió.

14.30 Àmbit B30. Reemissió.

15.00 Notícies locals.

16.00 Hoquei en joc. Partit CH Juneda-Lleida - CPH Olot, de la Lliga Nacional Catalana.

18.00 Handbol en joc. Partit Avannubo BM La Roca - KH-7 BM Granollers, de Primera Estatal masculina.

20.00 En joc. Programa esportiu presentat per Òscar Herreros.

21.30 Caminant per Catalunya. Serra del Cadí - Pas dels Gosolans. Reemissió.

22.00 Territori contemporani. Fina Miralles.

22.30 Bojos de castells. Espai dedicat al món casteller presentat per lu Forn i Maria Garcia.

23.30 Notícies locals.

La graella

TV3

06.00 **Notícies 3/24.**

10.30 Signes dels temps. Any Raimon Panikkar. El programa entrevista el filòsof Jordi Pigem, que va ser secretari personal de Raimon Panikkar. El 2 de novembre farà 100 anys del naixement d'aquest filòsof i teòleg. Pioner en el diàleg entre les cultures i religions, Panikkar va ser molt més que un gran pensador de reconeixement internacional.

11.00 Missa conventual de Montserrat.

12.20 Notícies 3/24.

13.45 APM? Extra.

La derrota del Reial Madrid contra el Barça ha estat molt dura, i el periodista Tomás Roncero encara no l'ha paït, per això ha decidit deixar de mirar futbol una temporada. Al programa d'avui es mostra quina és la seva nova passió. També es veu la fixació que tenen alguns entrevistadors amb els familiars dels seus convidats, sobretot si estan morts.

14.30 Telenotícies migdia.

15.45 Tarda de cine. Porta'm a la Lluna. A la família Lefebvre tots els primers matrimonis resulten ser un fracàs. Per evitar la maledicció amb la seva parella, Isabelle Lefebvre prepara una estratègia.

17.30 Tarda de cine. Truman. El Julián rep la visita inesperada del seu amic Tomás, que viu al Canadà.

19.20 Tarda de cine. Vulcania. Després de la mort de la seva família, el Jonás, un dels habitants de Vulcania, comença a treballar en un dels llocs més perillosos de la fosa, nucli del poble.

21.00 Telenotícies vespre.

21.55 30 minuts. Brexit, l'última frontera: Cadascuna de les propostes que ha anat presentant el govern britànic ha topat amb la negativa de Brussel·les, que proposa que, en cas de no arribar a cap acord, Irlanda del Nord continuï integrada al mercat únic europeu.

22.35 El got d'aigua.

23.50 Aire lliure. Empordanet, amb Bruno Oro: Diuen que la millor manera de conèixer la Costa Brava és des del mar.

00.45 Gran reserva.

SUPER 3 / 33

09.05 Cine. La núvia cadàver. El Victor arriba de sobte a l'infern, on es casa amb una dona misteriosa, la núvia cadàver. Mentrestant, el seu veritable amor, la Victoria, l'espera al món dels vius.

10.20 Rat Rank.

10.45 Kody Kapow.

11.30 Súper 4.

12.10 Doraemon.

13.20 Dora, l'exploradora.

14.10 El xai Shaun.

14.40 El meu cavaller i jo.

15.15 Cine. Doraemon i l'Imperi Maia. El Doraemon i tota la colla viatgen al cor de l'Imperi Maia en una aventura plena d'emocions i exotisme.

16.44 Cine. El secret de Kells. El Brendan, un monjo de 12 anys, viu en una remota abadia fortificada de Kells, a la Irlanda del segle IX.

17.58 Cine. Tom i Jerry: Robin Hood i el ratolí del bosc de Sherwood. El Jerry, el membre més jove de la banda de Robin Hood, es troba amb el Tom, un fel·liscuador de Lady Marion.

18.55 Prodigiosa.

19.45 Cine. El detectiu Conan: La partitura de la por.

21.35 Blog Europa.

21.55 Cine. Quatretondeta. La dona del Tomás ha mort però al seu vidu no el deixen enterrar el cadàver, ja que la seva filla Dora reclama repatriar el cos a París.

23.25 Tot jazz. Inclou Bessie Smith, Mississipi-Ebre Connection i Django Reinhardt i els Hot Clubs.

El Punt Avui no es fa responsable dels productes i serveis de tercers, responsabilitat que assumeixen íntegrament les empreses col·laboradores

Atenció al client **972 18 64 80** i també a atencioclient@elpuntavui.cat

801175-1195968L

www.elpuntavui.tv